

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

КОМЕРЦІЙНА ЛОГІСТИКА

підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та організація
бізнесу

Силабус вибіркового освітнього компонента КОМЕРЦІЙНА ЛОГІСТИКА
підготовки магістра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності
076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою
Підприємництво, торгівля та організація бізнесу

Розробник: Шостак Л.В., доцент кафедри економіки і торгівлі, кандидат
економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОП Підприємництво, торгівля
та організація бізнесу

Людмила ШОСТАК

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і
торгівлі**

протокол №1 28.08.2024

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля Підприємництво, торгівля та організація бізнесу Магістр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 1 (2024 / 2025 н.р.)
		Семестр 2
		Лекції 10 год.
		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 8 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ: Шостак Людмила Василівна

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри економіки і торгівлі

Мобільний телефон: 0503784882

Електронна пошта: Shostak.Lyudmyla@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація освітнього компонента. У добу глобалізації та цифрових трансформацій логістика стає не просто допоміжною сферою, а стратегічним чинником успіху підприємницької діяльності. Вона визначає конкурентоспроможність компаній завдяки швидкості прийняття рішень, гнучкості у реагуванні на зміни ринку та ефективності використання ресурсів.

Комерційна логістика охоплює комплекс завдань: організацію руху товарних потоків, управління запасами, транспортування і складські операції, супровід інформаційних та фінансових потоків. Саме завдяки їй забезпечується безперервність бізнес-процесів, зменшення витрат, скорочення термінів доставки, підвищення якості обслуговування клієнтів і стабільний розвиток торговельних структур.

Освітній компонент «Комерційна логістика» має на меті сформувати у здобувачів системне бачення логістичних процесів у підприємстві та торгівлі, а також розвинути практичні навички управління ними. У рамках навчання вивчаються принципи функціонування ланцюгів постачання, організація транспортної та складської логістики, методи планування та контролю розподілу продукції. Окремий акцент робиться на використанні цифрових інструментів, аналітичних платформ та сучасних ІТ-рішень для підвищення ефективності логістичних систем.

Пререквізити. ОК Технології прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності, Управління розвитком суб'єктів бізнесу. **Постреквізити:** ОК Виробнича практика на підприємницьких та торговельних структурах.

Метою освітнього компонента є формування у здобувачів системних знань і практичних компетентностей з управління комерційною логістикою в підприємстві та торгівлі з метою підвищення ефективності бізнес-процесів і зміцнення конкурентних позицій підприємств. **Завдання освітнього компоненту:** ознайомлення з теоретичними засадами комерційної логістики та її роллю у бізнесі; вивчення сучасних моделей управління ланцюгами

постачань, складуванням та транспортними потоками; засвоєння методів оптимізації витрат і ресурсів у логістичних процесах; формування навичок використання цифрових технологій та аналітики у комерційній логістиці; розвиток умінь приймати управлінські рішення у сфері логістики в умовах невизначеності та глобальної конкуренції.

Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 6. Здатність оцінювати - та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.

СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю. Здатність суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

СК 5. Здатність до ініціювання і реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності.

Результати навчання

РН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

РН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.

РН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

РН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.

РН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

1. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ Бали
	Усього	У тому числі				
		лекції	практичні	самос. робота	консул.	
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти комерційної діяльності						
Тема 1. Основи комерційної діяльності	8	1	1	5	1	ДС, Т / 10 балів
Тема 2. Діяльність комерційних організацій	8	1	1	5	1	ДС, Т, РМГ, Р / 10 балів
Тема 3. Інформація та формування асортименту в комерційній діяльності	8	1	2	5	-	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 10 балів
Разом за модулем 1	24	3	4	15	2	max 30 балів
Тема 4. Комерційна логістика - постачання, виробнича та збутова	16	1	2	13	-	ДС, Т, РМГ, П / 10 балів

Тема 5. Логістика повернень та сервісного обслуговування	14	1	2	10	1	ДС, Т, РК, РМГ, П / 10 балів
Тема 6. Логістика в гуртовій торгівлі	14	1	2	10	1	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 10 балів
Тема 7. Логістика в роздрібній торгівлі	13	1	1	10	1	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 10 балів
Тема 8. Транспортно-експедиційна логістика	13	1	1	10	1	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 10 балів
Тема 9. Логістика туризму	13	1	1	10	1	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 10 балів
Тема 10. Логістика домашніх господарств	13	1	1	10	1	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 10 балів
Разом за модулем 2	96	7	10	73	6	max 70 балів
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	max 100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, Т – тести, РК – розв’язування кейсів, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота П – презентація роботи; Р – реферат.

2. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, роботи в малих групах, тестування.
4. Контрольна перевірка знань за запитаннями для самоконтролю.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов’язковим. Здобувачі освіти зобов’язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях

України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку передбачає оцінку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру та враховує бали поточного оцінювання (100 балів).

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Дайте визначення комерційної діяльності.
2. Які основні принципи комерційної діяльності?
3. Які функції виконує комерційна діяльність у ринковій економіці?
4. Назвіть основні види комерційної діяльності.
5. Чим відрізняється комерційна діяльність від підприємницької?
6. Які фактори впливають на ефективність комерційної діяльності?
7. Поясніть сутність комерційного ризику.
8. Які етапи включає комерційна операція?
9. Які існують правові засади здійснення комерційної діяльності в Україні?
10. Що таке ділова репутація і яку роль вона відіграє у комерційній діяльності?
11. Які основні типи комерційних організацій існують?
12. В чому полягають особливості функціонування приватних та державних підприємств?
13. Які організаційно-правові форми господарювання найбільш поширені в Україні?
14. Поясніть поняття «корпоративна культура» в комерційних організаціях.
15. Які завдання виконує менеджмент у комерційній організації?
16. У чому різниця між малим, середнім та великим бізнесом?
17. Які внутрішні та зовнішні фактори впливають на діяльність комерційних організацій?
18. Що таке стратегія розвитку комерційної організації?
19. Як оцінюється ефективність діяльності комерційної організації?
20. Назвіть ключові проблеми функціонування комерційних організацій в умовах глобалізації.
21. Яку роль відіграє інформація в комерційній діяльності?
22. Джерела комерційної інформації.
23. Які вимоги до якості комерційної інформації?
24. Поясніть поняття «асортимент товарів».
25. Які принципи формування асортименту в торгівлі?
26. Які існують види асортименту?
27. Які фактори впливають на формування асортиментної політики підприємства?
28. Що таке асортиментна концепція та її значення для бізнесу?
29. Як сучасні інформаційні технології впливають на управління асортиментом?
30. Наведіть приклади інструментів оптимізації асортименту.
31. Дайте визначення комерційної логістики.
32. Які основні завдання постачальної логістики?

33. Що таке виробнича логістика та які її функції?
34. Розкрийте зміст збутової логістики.
35. Які основні показники ефективності логістичних систем?
36. Що таке логістичні витрати і як їх знижувати?
37. Як формується логістична стратегія підприємства?
38. Поясніть сутність інтегрованих логістичних систем.
39. Які інноваційні технології застосовуються в комерційній логістиці?
40. Які ризики виникають у логістичній діяльності?
41. Що таке зворотна логістика?
42. Які основні причини повернень товарів?
43. Як організовується процес повернення товарів?
44. Роль логістики у післяпродажному сервісі.
45. Які функції виконує сервісна логістика?
46. Як логістика повернень впливає на репутацію підприємства?
47. Які витрати пов'язані з поверненням товарів?
48. Приклади ефективних практик управління поверненнями.
49. Як цифровізація впливає на логістику сервісного обслуговування?
50. У чому полягає стратегічне значення логістики повернень?
51. Які основні функції гуртової логістики?
52. Чим відрізняється гуртова логістика від роздрібної?
53. Які логістичні процеси відбуваються на гуртових складах?
54. Які існують моделі гуртових логістичних систем?
55. Як організовується постачання у гуртовій торгівлі?
56. Які переваги та недоліки гуртової логістики?
57. Як оцінюється ефективність гуртової логістики?
58. Приклади успішних гуртових логістичних стратегій.
59. Як впливає глобалізація на гуртову логістику?
60. Тенденції розвитку гуртової логістики в Україні.
61. Які особливості логістики у роздрібній торгівлі?
62. Чим відрізняються логістичні процеси в онлайн- та офлайн-торгівлі?
63. Як формується асортимент у роздрібній логістиці?
64. Які існують методи управління запасами в роздрібній торгівлі?
65. Як логістика впливає на рівень обслуговування покупців?
66. Які основні виклики стоять перед роздрібною логістикою?
67. Приклади цифрових технологій у роздрібній логістиці.
68. Як організовується транспортування в роздрібній торгівлі?
69. Які ризики притаманні роздрібній логістиці?
70. Тенденції розвитку роздрібної логістики у світі.
71. Що таке транспортно-експедиційна логістика?
72. Які основні функції транспортно-експедиційної діяльності?
73. Які види транспорту використовуються у логістиці?
74. Як обирається оптимальний вид транспорту?
75. Які документи супроводжують транспортно-експедиційні перевезення?
76. Що таке мультимодальні перевезення?
77. Які ризики виникають у транспортній логістиці?
78. Як розраховується вартість транспортних послуг?
79. Які цифрові інновації використовуються у транспортно-експедиційній логістиці?
80. Приклади міжнародних транспортно-експедиційних компаній.
81. Поясніть сутність логістики туризму.
82. Які основні елементи туристичної логістичної системи?
83. Як організовується транспортне обслуговування туристів?
84. Які логістичні послуги входять до складу туристичного продукту?
85. Як управління потоками впливає на якість туристичних послуг?

86. Які особливості інформаційних потоків у туризмі?
87. Приклади логістичних рішень у міжнародному туризмі.
88. Як логістика впливає на конкурентоспроможність туристичних підприємств?
89. Які цифрові технології застосовуються у туристичній логістиці?
90. Перспективи розвитку логістики туризму в Україні.
91. Що таке логістика домашніх господарств?
92. Які основні функції виконує логістика у побуті?
93. Як організовується закупівля товарів домогосподарствами?
94. Які інструменти оптимізації витрат використовують сім'ї?
95. Як планування впливає на ефективність домашньої логістики?
96. Приклади використання цифрових сервісів у домашній логістиці.
97. Як організувати домашні запаси продуктів і товарів першої необхідності?
98. Які ризики характерні для логістики домашніх господарств?
99. Як екологічні фактори впливають на логістику побуту?
100. Перспективи розвитку концепції «розумної логістики» для домашніх господарств.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 3

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

90 – 100 (зараховано) - здобувач опрацював цілий курс згідно програми, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності.

82 – 89 (зараховано) - здобувач опрацював цілий курс згідно програми, оперує основними поняттями, проте може застосувати більшість положень на практиці, здобути компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками.

75 – 81 9 (зараховано) - здобувач опановує 80–90 % курсу згідно програми, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності.

67 -74 (зараховано) - здобувач опановує 60-70% основного курсу згідно програми, оперує окремими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками.

60 – 66 (зараховано) - здобувач опановує 60% основного курсу згідно програми, оперує окремими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою лектора

1 – 59 (незараховано) - здобувач опановує 60% основного курсу згідно програми, оперує окремими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобути окремі компетенції, знання та вміння, не розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою лектора.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Афанасьєва І.М., Дуда Т.Т., Коблянська О.В. Логістика: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2020. – 320 с
2. Жарська І.О. Логістика: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2019. 209 с.
3. Логістика: навч.посіб. / Безугла Л.С., Юрченко Н.І., Ільченко Т.В., Пальчик І.М., Воловик Д.В. – Дніпро: Пороги, 2021. - 252 с.
4. Тюріна Н.М., Гой І.В., Бабій І.В. Логістика. Навчальний посібник. К. Центр учбової літератури. 2021. 392 с.
5. Управління бізнес-процесами в логістиці : навч. посібник / Н.Я. Пітель, Л.П. Альошкіна, Л.В. Клименко, О.В. Загороднюк. Умань : Вид. Сочінський М.М., 2019. 309 с.
6. Штангрет А.М., Глухова С.І., Голінська Н.І. Логістика підприємств: навчальний посібник. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2019. – 402 с
7. Шостак Л.В. Комерційна логістика : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки», 2023. 56 с.Дьяконова І. І., Пилипенко І. І. Цифрові технології в маркетинговій діяльності. Київ: КНЕУ, 2020. 248 с.

Додаткова література

1. Карбан К., Семенов В. (2024). Маркетинг та логістика: як оптимізувати логістичні ланцюжки для підвищення рівня задоволеності клієнтів. *UNIVERSUM*, (8), 101–107. Вилучено з <https://archive.liga.science/index.php/universum/article/view/986>
2. Мельникова К. В. Міжнародні комерційні логістичні системи в глобальних ланцюгах постачань. Науковий журнал «Бізнес Інформ». 2023. №11. С. 286-291.
3. Поліщук І. І., Довгань Ю. В. Логістична компетентність як складова ефективності логістики. *Modern Economics*. 2021. № 28(2021). С. 127-133. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V28\(2021\)-18](https://doi.org/10.31521/modecon.V28(2021)-18).
4. Савицький, Е. (2023). Вплив оптимізації логістичних процесів на ефективність комерційної діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*, (52). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-47>
5. Федченко, С. (2020). Комерційна логістика торгового підприємства.. *Молодий вчений*, 10 (86), 205-208. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-10-86-43>
6. Шостак Л.В., Павлова О.М., Назаренко Л.Л. Інноваційні бізнес-моделі в системі управління логістичною діяльністю підприємства на засадах цифрової трансформації. *Приазовський економічний вісник*. 2024. Випуск 4(40). С. 50-55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4263/2024-4-10>
7. Шостак Л.В., Ліпич Л.Г., Носалюк В.М. Формування стратегії логістичного управління підприємством в умовах воєнного часу. *Інфраструктура ринку*. Випуск 74. 2023. URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/74_2023/17.pd

Інтернет-ресурси

1. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Офіційний сайт: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
3. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI(поточна редакція від 15.05.2021 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
4. Електронний репозитарій ПДАУ: URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/5101> 22. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України URL: www.me.gov.ua
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua
6. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України <http://sfs.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України. URL: <http://www.mtu.gov.ua/>;
8. Офіційний сайт торгово-промислової палати України. URL: <http://www.ucci.org.ua/ua/main.html>;